

KOMMUNSTYRELSEN

PROTOKOLL

Tid och plats	Måndag 6 mars 2017 kl. 10:00- 14:15 Sammanträdesrummet, kommunkontoret Torsby
Beslutande	Ann-Katrin Järåsen (S), ordförande Kjell-Erik Mattsson (S) Yvonne Broberg (S) Niclas Persson (S) Alf Larsson (C), vice ordförande Anna Melin Nyström (C) Inger Larén (L) Ingemar Hansson (M) Håkan Bengtsson (M) ers. för Mikael Persson (M) Håkan Höglund (SD) Hans Lindberg (V)
Övriga deltagare	Se nästa sida.

Justerare Hans Lindberg

Tid för justering 2017-03-14

Paragrafer 32 - 48

Sekreterare

.....
Johanna Lundkvist

Ordförande

.....
Ann-Katrin Järåsen

Justerare

.....
Hans Lindberg

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Beslutande organ Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum 2017-03-06

Datum då anslaget sätts upp 2017-03-14

Datum då anslaget tas ned 2017-04-05

Förvaringsplats för protokollet Kommunkontoret

Underskrift

.....
Johanna Lundkvist

PROTOKOLL
2017-03-06

§ 36 Yttrande på landsbygdskommitténs slutbetänkande SOU 2017:1

Dnr KST 2017/86

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen ställer sig landsbygds kommitténs slutbetänkande SOU 2017:1 i sin helhet. Av Torsby kommuns yttrande framgår de punkter som kommunen särskilt vill poängtera.

Sammanfattning av ärendet

Torsby kommun ställer sig positiv till kommitténs förslag i syfte att stärka glesbygden. Kommunen ser att det är främst tre områden som är huvudområden och som kommer att ge effekt på de andra föreslagna områdena som kommittén tar upp i sitt förslag. Enligt Torsby kommun så är det kommunikation och infrastruktur, kompetensförsörjning samt samhällsplanering och bostadsbyggande som är de viktigaste fokusområdena. Dessa tre huvudområden är grunden för att man ska nå framgång även inom de andra områdena. Staten måste ge mindre och medelstora kommuner som ligger utanför de tre stora befolkningscentrerna större möjlighet att öka sin attraktivitet. Detta kan göras på olika sätt genom såväl riktade insatser som differentiering av regelverken. Det behöver komma igång en diskussion om synen på den likriktning som finns på svenska kommuner, det vill säga att kommunerna ska klara av samma uppgifter oavsett storlek. Förutsättningarna finns inte vilket medför att rättstillämpningen blir olika beroende på resurser vilket i sin tur påverkar kommuninvånarens likhet inför lagen.

Yttrandet i sin helhet biläggs paragrafen.

Handlingar i ärendet

Remiss - landsbygdskommitténs slutbetänkande SOU 2017:1
Förslag till yttrande av Anders Björck 2017-02-27

Beslutet skickas till

Anders Björck
Näringsdepartementet

Justerarens signatur

Utdragsbestyrkande

exp 2017-03-21 22

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Ärende; Yttrande, För Sveriges landsbygder – en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd, SOU 2017:1

Sammanfattning

Torsby kommun ställer sig positiv till kommittéens förslag i syfte att stärka glesbygden. Kommunen ser att det är främst tre områden som är huvudområden och som kommer att ge effekt på de andra föreslagna områdena som kommittéen tar upp i sitt förslag. Enligt Torsby kommun så är det kommunikation och infrastruktur, kompetensförsörjning samt samhällsplanering och bostadsbyggande som är de viktigaste fokusområdena. Dessa tre huvudområden är grunden för att man skall nå framgång även inom de andra områdena. Staten måste ge mindre och medelstora kommuner som ligger utanför de tre stora befolkningscentrerna större möjlighet att öka sin attraktivitet. Detta kan göras på olika sätt genom såväl riktade insatser som differentiering av regelverken. Det behöver komma igång en diskussion om synen på den likriktning som finns på svenska kommuner, dvs att kommunerna skall klara av samma uppgifter oavsett storlek. Förutsättningarna finns inte vilket medför att rättstillämpningen blir olika beroende på resurser vilket i sin tur påverkar kommuninvånarens likhet inför lagen.

Synpunkter på förslaget

Torsby kommun kan konstatera att landsbygdskommittéen har lyft fram och belyst dagens men även framtidens stora utmaningar för kommuner i glesbygden. Kommunens uppfattning är den att de utmaningar som lyfts fram och som är aktuella för Torsby idag kommer att vara aktuell för betydligt fler kommuner inom en relativt snar framtid. Ser man på de demografiska och urbana förändringar så är det tre stora tillväxtcentra som ökar alltmer i attraktion för befolkningen, och det är Stockholm, Göteborg och Malmö. Sker det ingen tydlig förändring som ändrar denna tillväxt inom dessa tre områden kommer avsevärt fler kommuner stå inför de utmaningar som redan är aktuellt i dagens glesbygdskommuner. Torsby kommun ser tre områden i

Two handwritten signatures in blue ink, one appearing to be 'AB' and the other 'AS'.

kommitténs utredning som är extra viktiga och det är kommunikation/infrastruktur, kompetensförsörjning samt samhällsplanering/ bostadsbyggande.

Vad det gäller kommunikationer så är samtliga kommunikationsslag viktiga för en fortsatt positiv utveckling.

Regeringens uppdaterade bredbandsstrategi, Sverige helt uppkopplat 2025, skiljer sig från kommitténs förslag när det gäller de sista 0,1 % och står därmed fast vid att dela Sveriges befolkning som man gjorde i den tidigare bredbandsstrategin. Torsby kommun ställer sig bakom kommitténs förslag om att alla i hela landet ska ha tillgång till minst 100Mbit/s.

Torsby kommun instämmer i stort i landsbygdskommitténs slutbetänkande om bredbandsutbyggnad och digital kommunikation. Vi saknar dock ett mer regionalt perspektiv då lands- och glesbygd inte är homogen. Olika län har olika förutsättningar och behov, därför anser vi att alla offentliga insatser till bredbandsutbyggnad ska grunda sig på regionala marknads- och behovsanalyser utförda av regionerna själva. Det måste öppnas upp för regionala prioriteringar inom landsbygdsprogrammet och beslut och utformning av kriterier som styr vilka områden som ska få stöd bör decentraliseras till regionerna. Enligt ESI-fondernas partnerskapsöverenskommelse ska jordbruksfonden och regionalfonden samverka, något som inte fungerar för närvarande. Därav ser vi positivt på att statliga myndigheter som t ex Jordbruksverkets ansvar för landsbygdsutveckling bör regleras i en särskild förordning och instämmer i kommitténs slutsatser i kap 8.1.6 att staten behöver finna sätt att samordna sig själv över rådande sektorsgränser för att klara av sina uppgifter mot landsbygden och att regionala prioriteringar är nödvändiga. I ett tidigare yttrande avseende SOU 2016:1 poängterade Torsby kommun att en utredning om hur digital infrastruktur kan organiseras som ett femte transportslag kan inte vänta till efter 2025. Utredningen bör istället vara klar före 2025 för att kunna remitteras och gå från förslag till beslut samtidigt som utbyggnaden närmar sig målen. Den digitala infrastrukturen är av samhällskritiskt slag och måste styras och regleras långsiktigt, eftersom mycket redan är i drift innan 2025 måste en sådan utredning tillsättas snarast.

Torsby kommun anser att offentliga medel ska fördelas i enlighet med regionala behovskartläggningar och marknadsanalyser, oavsett vilken myndighet som förvaltar stöden. Innovationsupphandling kan vara bra om regionerna, alternativt länsstyrelserna själva utformar upphandlingen. I vissa regioner kan en sådan upphandling med fördel utformas i flera upphandlingsområden, exempelvis kommuner, där upphandlingen kan resultera i att flera aktörer delar på kontraktet.

Torsby kommun anser inte att Jordbruksverket är den myndighet som ska utforma stöd till bredband i kommande programperiod, istället föreslår vi att bredbandsstöden samlas hos en myndighet, Tillväxtverket, i stället för två, Jordbruksverket och Tillväxtverket som är fallet nu.

Kommitténs bedömning att statens kostnader kan halveras med nya metoder kräver att kommittén presenterar ett mer detaljerat underlag för att vi ska kunna ta ställning till det.

Vi anser att kommittén har missat att ta upp digitaliseringens möjligheter eller det digitala utanförskapet. Vartefter infrastrukturen byggs ut blir användandet av den en växande och viktig fråga för landsbygdens utveckling. Med digitaliseringen minskar avståndet mellan stad och landsbygd och här behövs en strategi och en handlingsplan för arbete med den digitala kompetensen och förståelse för nyttan av den digitala infrastrukturen, både hos kommunala och statliga organisationer, företag och bland våra invånare. Samhället digitaliseras snabbt och även om våra ungdomar säkert digitaliseras ännu snabbare så kan bristen på digital kompetens hos den övriga befolkningen bli en ny typ av klassproblematik. Här kan SKL, PRO, företagarorganisationer och t ex ABF vara viktiga aktörer.

Vad det gäller finansieringen via avstånds-baserat reseavdrag anser kommunen att offentliga medel ska fördelas i enlighet med regionala behovskartläggningar och marknadsanalyser, oavsett vilken myndighet som förvaltar stöden. Innovationsupphandling kan vara bra om regionerna, alternativt länsstyrelserna själva utformar upphandlingen och skapar möjligheter för flera aktörer att dela på ett kontrakt. Det är viktigt att kommittén inte ser gles- och landsbygden som homogen, exemplet Halland är inte självklart att applicera på alla andra regioner. Vi har sett att tidigare marknadsanalyser inte tagit hänsyn till regionala skillnader och förutsättningar, det skapar hinder istället för positiva effekter.

Avsätts 300 miljoner per år för innovationsupphandlingar och förutsättningarna för dessa upphandlingar inte är regionalt anpassade förlorar insatsen det samhällsekonomiska värdet.

Vad det gäller finansieringen av bredbandsutbyggnaden behöver det ske ett förtydligande. Vi vet ännu inte om EU-kommissionen beviljar Sverige stöd till bredband i kommande programperiod 2021-2027. För att vi inte ska få samma eftersläpning i uppstarten av kommande Landsbygdsprogram som i det tidigare behöver staten ha förordningar och föreskrifter och den egna finansieringen klar i tid. Det behöver också förberedas för en finansiering om Sverige inte får använda EU-stöd till bredband, detta måste också vara klart i tid för programstarten så det inte blir en ny försening.

De komplikationer som uppstod vid starten av nuvarande programperiod i form av regeländringar, bristande IT-system och handläggningsrutiner bör uppmärksammas och förebyggas. Torsby kommun föreslår att bredbandsstöden samlas hos en myndighet, Tillväxtverket, i stället för två, Jordbruksverket och Tillväxtverket som är fallet nu, det ger större förutsättningar för en effektiv start och drift av programperioden och möjliggör samverkan mellan fonderna vilket ger synergieffekter som gynnar bredbandsutbyggnaden både ekonomiskt och praktiskt.

Villkor och finansiering av den återstående bredbandsutbyggnaden bör vara förankrad på ett sådant sätt att aktörer och medborgare inte påverkas av förändringar i Sveriges styre.

De mer traditionella kommunikationerna som spår-, väg- och luftburna transporter är naturligtvis jätte viktiga för glesbygden. För att vara attraktiv som glesbygdskommun måste det finnas tillgång till bra kommunikationer för att nå avsättningsmarknader

både nationella såväl som internationella. Det finns dock ett inbyggt hinder i den resursfördelningsmodell som Trafikverket använder då man beräknar och prioriterar projekten. En styrande faktor är att de skall finnas ett ekonomiskt plusvärde om man skall genomföra en investering vilket är omöjligt att uppnå i glesbygden i och med att de baseras på nyttan för befolkningen. Nyttan per krona blir ju naturligtvis lägre ju färre individer som utgör delningstal. Redan i detta skede så blir glesbygdskommunerna förlorar vid prioritering av investeringar utifrån denna modell.

Frågan om kompetensförsörjning i glesbygden är redan idag en utmaning och problematik. Det är en stor utmaning är att få tag på främst personer med högskolekompetens inom olika områden, som till exempel sjuksköterskor, socialsekreterare, lärare och personer till ledningsfunktioner. Förutom att det är svårt att rekrytera personer så råder det en stor konkurrens om den personal som finns i organisationen då andra närliggande arbetsgivare också har ett kompetensbehov. För Torsby kommuns del ser vi att det även uppstår brist på tillgång till andra kompetenser så som till exempel undersköterskor och teknisk personal. Kommunen ser det som mycket positivt att man öppnar upp så att avskrivning av studielånen kan bli en positiv faktor för att arbetet och bo en glesbygdskommun. Dock kommer det att krävas fler insatser för att personer skall välja en glesbygdskommun framför en annan kommun närmare en storstad. Den största utmaningen är att få unga människor att bryta upp från det sociala nätverk som de ha byggt upp under studietiden. Detta är en utmaning utifrån både en trygghetsaspekt såväl som utifrån etablerade kontaktnät. Torsby kommun ser gärna att universiteten och högskolorna får ett särskilt ansvar för att utlokalisera vissa delar av eller vissa utbildningar till kommuner inom deras geografiska närområde. Man kan tänka sig en form av campusområden som man bygger upp.

Den största utmaningen som Torsby kommun ser och som kommittéen tar upp är samhällsplanering och bostadsbyggande. För att vi skall kunna attrahera vår kommuninvånare att stanna kvar i kommunen samtidigt få fler att flytta till lands-/glesbygdskommuner behöver samhällsplaneringen ses över. Kommunen är av den uppfattning att plan- och bygglagen är formulerad utifrån bland annat förhindra överexploatering vilket naturligtvis är bra. Den utmaning som Torsby kommun ser är att kommunen med en utflyttningsproblematik borde ges möjlighet att undanta vissa områden så att möjlighet skulle finnas att skapa byggbar mark i attraktiv och sjönäralägen. Det finns en sådan möjlighet genom att upprätta LIS-planer men då återkommer vi till den mindre kommunens dilemma genom att de inte ha möjlighet att avsätta resurser till framtagande av en sådan plan. Man borde regionalt kunna peka ut områden där till exempel lättare i strandskyddet skulle kunna vara aktuellt inom respektive kommun.

Ett annat område som kommittéen tar upp är VA-lagstiftningen. Utformningen av dagens lagstiftning kan bli en utmaning och en stor kostnad för kommunerna då enskilda anläggningar kan kräva att bli allmänförklarade om de ingår i ett större sammanhang. Inom detta område behöver lagstiftningen ses över och ge möjligheter till undantag inom områden där det redan finns bostäder med enskilda avlopp.

HL 8

En viktig del som Torsby kommun anser att kommittéen inte tagit upp i sin utredning är hur man skall se på statens påлага på kommunerna. Dagens system tar inte hänsyn till kommunens storlek utan det förutsätts att kommunen oavsett storlek skall fullgöra de uppgifter som de blir ålagda. Möjligheten till att efterleva dessa pålagor/uppgifter ser olika ut beroende på resurser. Detta är något som i sin tur kan påverka rättsäkerheten för den enskilde individen, dvs handläggningen av ärende kan få olika utfall beroende på tillgången till kompetens i kommunen. Skall systemet vara utformat på samma sätt som idag det vill säga att kommunerna skall vara likställa oavsett storlek behöver kommunallagen ses över så samverkansformerna förenklas mellan kommunerna.

För Torsby kommun

Anders Björck
Bitr. kommunchef/ HR-chef

